

Svaz chovatelů Shagya-araba ČR z.s.

Chovný cíl

Šlechtitelský program

Řád plemenné knihy

Zkoušky výkonnosti

Finanční řád

Označování (řád výžehů)

Přílohy

Plemene

SHAGYA

ARAB

Chovný cíl

plemene Shagya - arab

Chovným cílem je ušlechtilý větší arabský kůň mírně obdélníkového tělesného rámce, který jako původně armádní jezdecký kůň kavalerie je pro svoji jezditelnost, temperament, charakterové vlastnosti a zdraví vhodný pro všechny druhy jezdeckého sportu pod sedlem i v zápřeži, je zejména vhodný pro svoji vytrvalost pro distanční jízdy na vrcholné úrovni a také k rekreačním a popř. i pracovním účelům.

Cílem chovu je u dospělých koní dosáhnout tělesných rozměrů:

	klisny	hřebci
Kohoutková výška hůlková (KVH):	152-160 cm	min. 154 cm
Obvod holeně (Ohol):	min. 18,5 cm	min. 20,0 cm

Shagya - arab je speciální čistokrevné plemeno uznané v roce 1978 mezinárodní konferencí WAHO v Hamburgu. Chovný cíl se naplňuje metodou čistokrevného chovu plemene Shagya - arab. Čistokrevným chovem se rozumí páření (připařování) jedinců chovné populace příslušející ze strany matky k mezinárodně uznaným rodinám, uvedeným ve šlechtitelském programu, a na straně otců k liniím akceptovaných hřebců. Příliv genů jiných plemen není přípustný.

Výjimečně lze akceptovat arabského plnokrevného hřebce, splňujícího při výběru za zevnějšek (typ, exteriér – hlava, krk, tělo, fundament a mechanika pohybu v kroku a klusu) min. 7,1 bodů (třída I) a KVH min. 154 cm a Ohol. min. 19,5 cm. Arabský plnokrevník musí být akceptován rozhodnutím Rady PK Shagya – araba ČR. Je nutné však při jeho použití v chovu dodržet následně u potomka mezinárodně platnou podmínku max. 9 plnokrevných předků ve VI. generaci, danou zastřešující světovou organizací PSh-ASI – ISG (čl. 14).

Znaky tělesné stavby – exteriéru

Zevnějšek je hodnocen se zřetelem na následující charakteristické znaky jednotlivých partií:

Hlava - lehká, ušlechtilá, suchá, brachycefalní (plemeno krátkohlavé) se širším čelem a mírně prohnutým až typickým štičím profilem; oko velké, výrazné, bystré, ve velkých očnicích; nozdry velké (vejčité), dopředu otevřené s tenkým okrajem; výrazné a velké žuchvy a korektní chrup

Krk - výše nasazený a ušlechtilé klenutý, u hřebců širší

Kohoutek - výrazný a dobře utvářený

Hřbet - pevný s dobře vázanými kratšími bedry (někdy 5 bederních obratlů)

Zád - kulatá většinou mírně rovnější s horizontálněji uloženou nevystupující křížovou kostí a často mělkou malou rýhou, která může přecházet až na hřbet

Ocas - výše nasazen s mnohdy praporovitě neseným ohonem (při pátřičném vzrušení)

Plec - může být s mírně strmější ale dobře vázanou lopatkou

Prsa - dostatečně široká s výborným vývinem svalstva

Hrudník - přiměřeně široký a hluboký (47% z KVH)

Fundament - korektní, pevný, přiměřený velikosti a suchý, šlachy se čistě rýsují, klouby suché, výrazné a pevné, postoje pravidelné dostatečně široké, v hleznech může být postoj mírně sblížený, pravidelná dostatečně velká kopyta s důrazem na pevnou kvalitní rohovinu s dostatečnou šířkou v patkách

Tělesný rámec – mírně obdélníkový (ŠDT o něco větší než KVH)

Chody - energické, živé; klus s vyšší akcí, vznosný, prostorný a elastický; cval méně prostorný, ale rychlý a hlavně vytrvalý; pohyb končetin při pohledu zepředu i zezadu v přímé rovné linii bez nečistot.

Shagya-arab se vyznačuje ušlechtilostí, pevnou až tvrdou konstitucí, dlouhověkostí, pozdním dospíváním až kolem šestého roku, velmi dobrou plodností, výbornou krmitelností, živým až ohnivým zvladatelným temperamentem, učenlivostí a velmi dobrým charakterem (častěji více fixovaný na jednoho člověka – vlastnost daná obecným vývojem arabských plemen). Převládající základní barvou jsou bělouši, méně hnědáci, ještě méně ryzáci a nejméně vraníci.

Šlechtitelský program

speciálního arabského plemene Shagya - arab

Shagya - arab představuje na základě čistokrevné plemenitby další rozvoj chovu arabského plemene bývalých rakousko - uherských c.k. hřebčínů Bábolna a Radovec. Od roku 1994 se prohlubuje mezinárodní spolupráce s Pure Bred Shagya – Arabian Society International - Internationale Shagya – Araber Gesellschaft (PBSH-ASI / ISG).

Využívají se společné metodiky posuzování interiéru a exteriéru, výkonnostní zkoušky, stanovení plemenné hodnoty a selekční opatření. Účelem je zabezpečit cílevědomé a soustavné zdokonalování genetické úrovně celé populace (naší i světové) v požadovaném směru.

Změny, ke kterým došlo v roce 2006 novelou zákona č. 154/2000 Sb. (ve znění pozdějších předpisů) a příslušných vyhlášek a změny evropské legislativy, uvedené v článku 1. par 1. zák. 130/2006 Sb. (a zapracované do tohoto zákona) nevyžadují zásadní změny předkládaného šlechtitelského programu. Tyto doplňky jsou zapracovány do příslušných částí ŠP a ŘPK.

Předkládaný šlechtitelský program plemene Shagya - arab stanoví cíl a postupy šlechtění celé populace s tím, že Shagya - arab se má ve svém typu a ve své velikosti a rámci znatelně lišit od arabského plnokrevníka při dodržení všech znaků ušlechtilosti arabských koní.

Šlechtitelský program je vodítkem pro usměrňování šlechtitelského procesu u jednotlivých chovatelů. Vyšší formou je (vyskytne-li se chovatel či chov s větším počtem výrazně kvalitnějších chovných klisen) případné uznávání šlechtitelského chovu, jehož úkolem je podchycení kvality chovaného plemene na ještě vyšší úrovni.

Šlechtitelský program je nástrojem pro zvyšování kvality populace tohoto plemene a zachování jeho genetické rozmanitosti.

Šlechtitelský program může využívat jako jednu z metod testace výkonnosti mladých koní formu KMK, v němž jsou ověřovány zejména genetické předpoklady jedinců pro výkon a jejich trénovanost. Výsledkem KMK je pak zařazení mladých koní do jednotlivých tříd v KMK a lze k nim přihlédnout při zařazování do chovu.

1. Současný stav

Chov plemene Shagya - arab v ČR se počal rozvíjet založením Svazu chovatelů Shagya - araba dne 29. 5. 1993. Chovná populace se postupně utvářela převážně na podkladě dřívějších i současných nákupů hlavně ze Slovenské republiky (hřebčín Topoľčianky) a méně z jiných zemí ISG a domácího odchovu a zpočátku příslušelo k 13 mezinárodně uznaným zakládajícím rodinám původem z rakousko - uherských c.k. hřebčínů Bábolna a Radovec (Radautz).

V současné době je plemeno Shagya - arab v ČR chováno na podkladě 27 rodin.

Rodina číslo	Zakládající klisna	Barva	Rok nar.	Původ
1	40 LADY SARAH A 1/1	hd.	1850	Anglie, imp. 1855 Kisbér-Maďarsko o: Faugh-a-Ballach 1841 m: Klisna nar. 1844 po Pantaloon
2	542 MAGYAR	běl.	1790	Hřebčín hraběte Zsigmond Andrásy původ klisny neznámý
3	8 „volný chov Radovec“		1806	sedmihradská klisna původ neznámý
4	76 BENT EL ARAB db.	běl.	1880	imp. 1885 Bábolna/Mihály Fadlallah el Hedad o: Saklavy m: kmen Kuhajla Ajuz
5	190 KISS db.	běl.	1887	imp.1890 Radovec o: Meneghy m: Gylfe
6	MILORDKA	běl.	1816	Slawuta-Chrestovka/Roman Sanguszko původ klisny neznámý
7	370 MOLDAUERIN		1783	Moldvai – Bukovina původ klisny neznámý

8	97 „volný chov Radovec“	vran.	1800	c.k. hřebčín Mezöhegyes původ klisny neznámý
9	74 TIFLE (Tiffle) db.	ryz.	1810	imp. 1816 Bábolna (Baron Fechtig) o: plemeno „Nedžed“ m: kmen Hamdanie
10	KADISZA MLODA		1902	Podhajczyki-Polsko o: Krzyszyk I 1886 m: Ulana po Shagya (Radovec)
11	592 GRATIOSA		1803	meklenburská klisna v Mezöhegyes původ klisny neznámý
12	155 BARBARINO IX	běl.	1822	Radovec o: Barbarino IX běl. 1813 Radovec m: 162 Infantados hd. 1814 Radovec španělský původ
13	163 FARIDE (Feridja) db.		1828	imp. 1836 Bábolna (Major von Herbert) původ klisny neznámý
14	12 EN NAZIRA db.	běl.	1899	v Sýrii, imp. do Borike-Jugoslávie o: neznámý m: 10 Hadbe ez Zeebie db 1890
15	59 SIEBENBÜRGERIN	běl.	1786	sedmihradská klisna původ neznámý
16	30 MARIA xx	hd.	1842	Anglie imp. 1853 Piber o: Jereed m: Matilde po Whisker
17	60 ADJUZE db.		1876	imp. 1885 Bábolna/Mihály Fadlallah el Hedad
18	265 SIEBENBÜRGERIN		1780	sedmihradská klisna, zakoupena 1783 původ neznámý
19	216 SEMRIE db	běl.	1896	imp. 1902 Bábolna /velitel hřebčína Fadlallah el Hedad/
20	81 KOHAILA db /Koheila/	běl.	1881	Syrie, imp. 1885 Bábolna /velitel hřebčína Fadlallah el Hedad/
21	759 MOLDAUERIN		1804	Bukovina – moldavská klisna, původ neznámý
22	627 UNGARIN		1787	Mezöhegyes
23	286 CIRKASSERIN		1782	

24	215 MOLDAUERIN	1782	
25	764 MOLDAUERIN	1784	
26	596 MOLDAUERIN	1807	
27	638 MOLDAUERIN	1790	Bukovina

u rodin 22-27 budou doplněny podrobnosti

Linie hřebců ovlivňující chov plemene Shagya-arab

SHAGYA db.	běl.	1830	imp.1836 Bábolna
KOHEILAN db.	běl.	1876	imp. 1885 Bábolna
SIGLAVY BAGDADY db.	běl.	1895	imp. 1902 Bábolna
O'BAJAN db.	vran.	1880	imp. 1885 Bábolna
GAZLAN-GAZAL db.	běl.	1840	imp. 1852 Lipica
JUSSUF ox.	hněd.	1869	- Bábolna
DAHOMAN db.	hněd.	1846	imp. 1852 Bábolna
HADBAN db.	běl.	1891	imp. 1897 Bábolna
SAKLAVI I db.	běl.	1886	- „Ruala“
GAMIL EL KEBIR db.	ryz.	1870	imp. 1880 Egypt
KUHAILAN AFAS db.	hněd.	1930	imp. 1931 Gumniska
MERSUCH db.	běl.	1898	imp. 1908 Bábolna
AMURATH ox.	běl.	1829	- Weil
KEMIR ox.	hněd.	1905	- Weil
KASR EL NIL or.ar. (přísluší ke Gk)	hněd.	1971	imp. 1973 Topoľčianky
TOBROK or.ar. (přísluší ke Gk)	běl.	1966	imp. 1973 Topoľčianky
LATIF (Hamdani Sermi)	hněd.	1903	imp. 1910 Francie

Chovná oblast je vymezena územím ČR a chovná populace zahrnuje k roku 2016 (k 31.12.) cca. 838 koní, (32 plemenných hřebců, 313 chovných klisen zapsaných v PK a 493 ostatních koní).

Zde bude aktualizovaná tabulka Stavů mladých a plemenných klisen podle příslušnosti k rodinám chovaných na území České republiky ke dni 31.12. 2016 (2017?)

(ročník 2016, 2015, 2014, + kategorie plem. klisen 4 - 7, 8 – 11, 12 – 16, 17 leté a starší a celkem a pod tabulkou celkem podle ročníků

V případě importu arabské klisny nebo hřebce, kteří neodpovídají původem k vyznačeným rodinám, rozhodne RPK Svazu o posouzení a případné zařazení do další, dosud v ČR se nevyskytující rodiny.

2. Plemenné knihy

Do šlechtitelského programu jsou zahrnuti všichni plemenní koně, kteří jsou zapsáni do následujících oddílů plemenných knih:

- Plemenná kniha hřebců (PKH)
- Hlavní plemenná kniha klisen (HPKK)
- Plemenná kniha klisen (PKK)
- Pomocná plemenná kniha klisen (PPKK)

3. Metody chovu

K dosažení požadavků daných Chovným cílem je využívána pouze čistokrevná plemenitba a použití koní jiných plemen je vyloučeno. Výjimku tvoří použití hřebce arabského plnokrevníka, který splňuje požadavky Chovného cíle a o jehož působení v chovu rozhodne RPK Svazu při dodržení poměru max. 9 ox u jeho potomka ve IV. generaci (kap. Chovný cíl odst. 3).

K plemenitbě (přirozené i inseminaci) mohou chovatelé používat výhradně hřebců – plemeníků zapsaných v Ústředním registru plemeníků (§ 15 a 19 zák.130/06 Sb).

Rozhodnutím Předsednictva ISG a Výročního světového zasedání delegátů členských zemí ISG 5. srpna 2017 není metoda ET (embryo transfer) u plemene Shagya arab povolena.

4. Hodnocení a testování užitečných vlastností

4.1. Při posuzování zevnějšku (exteriér) se především hodnotí plemenný typ, pohlavní výraz, tělesná stavba (hlava, krk, tělo, končetiny), korektnost a pravidelnost chodů v kroku a klusu, konstituční tvrdost a celkový dojem koně.

4.2. Posuzování vlastností interiéru se uskutečňuje při zkouškách výkonnosti hřebců a při zápisu klisen do PK. Posuzuje se především charakter, pohotová připravenost k výkonu, jezditelnost, vytrvalost, konstituční tvrdost, skokové vlohy, vlastní výkonnost, zdraví, životnost koně.

4.3. Při posuzování a testování koní nesmí docházet k diskriminaci jedinců plemene Shagya-arab registrovaných v jiných členských státech EU (§ 7, odst. 6 zák. 130/06 Sb) a členských států PSh-ASI / ISG, pokud splňují ŘPK ShA ČR.

5. Odhad plemenné hodnoty

Odhad plemenné hodnoty je realizován na základě hodnocení hříbat a hlavně pak klisen při zapisování do PK a zařazení do plemenitby a hřebců při zapsání do PK při jeho předvýběru a výběru. Podkladem je hodnocení zevnějšku a absolvování a výsledky zkoušek výkonnosti. U hřebců je absolvování ZV povinné s jedinou výjimkou uvedenou v bodě 12.2.1., 12.2.2. a 12.2.3. ŘPK. U klisen jsou ZV zatím doporučené a jejich úspěšné absolvování zvyšuje jejich prestižní a hlavně chovnou hodnotu.

6. Metody selekce

6.1. Zlepšování interiéru a exteriéru chovných koní se uskutečňuje systematickým výběrem (selekcí).

6.2. Koně mohou být zapsáni do PK tehdy, budou-li zhodnocena následující kritéria.

6.2.1. Původ – při jeho posuzování musí jedinci příslušet ze strany matky k 27 mezinárodně uznaným rodinám (viz. čl. I Šlechtitelského programu) a na straně otce k liniím akceptovaných hřebců (čl. I ŠP).

6.2.2. Posuzování zevnějšku – podle bodu 4.1. Minimální kohoutková výška hůlková (KVH) 152 cm a Ohol. min. 18,5 cm u klisen (HPK), a 154 cm a 20,0 cm u hřebců. Při posuzování se používá bodové hodnocení škály 1-10, a to u vybraných 7 znaků: Typ, hlava, krk, celková stavba těla, končetiny, krok a klus a to jak u hřebců, tak i u klisen.

Bodová stupnice používaná u nás a v členských zemích PBSH-ASI / ISG

počet bodů	česky	anglicky	německy
10	výborně	outstanding (excellent)	ausgezeichnet
9	velmi dobře	very good	sehr gut
8	dobře	Good	gut
7	poměrně dobře	pretty good	ziemlich gut
6	uspokojivě	satisfactory	befriedigend
5	dostatečně	Sufficient	genügend
4	málo dostatečně	insufficient	mangelhaft
3	poměrně špatně	rather bad	ziemlich schlecht
2	špatně	Bad	schlecht
1	velmi špatně	very bad	sehr schlecht

Výsledný průměr bodového hodnocení odpovídá následujícím plemenným třídám:

Třída	Body
SE (super elita)	9,1 - 10
E (elita)	8,1 – 9
I	7,1 – 8
II	6,1 – 7
III	5,1 – 6
IV	4,1 – 5

Klisy s hodnocením pod 6,0 b. (tř. III a IV) se do chovu ShA nezařazují

Záměrem je vypracovat na základě komplexní analýzy celé populace systém lineárního popisu zevnějšku a postupně na něj přejít.

6.2.3. Posouzení vlastností – viz. 4.2.

6.2.4. U plemene Shagya-arab se obecně předpokládá nadále typický tvrdý - pevný konstituční typ arabských koní. K eliminaci dědičných vad se z chovu vylučují resp. se do chovu nezařazují jedinci se zjevně špatným zdravotním stavem a povahou (charakterem) a s vadami exteriéru, přesahujícími chovatelsky akceptovatelnou míru.

6.2.5. Hřebci působící v plemenitbě, kteří prokazatelně vykazují špatný charakter, nebo ho potomstvu zjevně předávají, musí být na návrh RPK z chovu vyřazeni.

7. Zkušební řád zkoušek výkonnosti

Viz. čl. 16 Řádu plemenné knihy

8. Způsob hodnocení koní

8.1. Hříbata se před odstavem při označování hodnotí 1-5 body.

8.2. V odchovných zařízeních posuzuje 2x ročně 3 členná chovatelská komise

8.3. Klisny při zápisu do PK hodnotí 3 členná chovatelská komise (toho min. 2. členové RPK) podle podmínek stanovených Řádem plemenné knihy.

8.4. Hřebce při předvýběru do PK, případně po sportovní testaci hodnotí nejméně tři členná komise, složená z RPK (Řád PK 6.2.).

8.5. Výběr hřebce po splnění všech podmínek tj. včetně výkonnosti schvaluje celá RPK

8.6. O každém oficiálním posouzení koně pořídí příslušná chovatelská komise písemný zápis (přílohy).

9. Podmínky pro testační odchovná zařízení

V případě nastalých změn, směřujících k nutnosti testování a posuzování hřebečků popřípadě i klisniček za standardních podmínek, musí odchovná zařízení splňovat stanovené podmínky (bod 9.1.) a musí se uskutečňovat způsobem stanoveným ve „Způsobu hodnocení koní“ v rámci šlechtitelského programu plemene Shagya - arab.

9.1. Testační odchovny

Provoz v testačních odchovnách se řídí provozním řádem, schváleným uznaným chovatelským sdružením. Tento řád upřesňuje předepsanou evidenci, zoohygienické požadavky a zásady odchovu.

Testační odchovny jsou zřizovány pro kvalitní odchov hříbat a zajištění možnosti časného získávání informací o kvalitě plemeníků využívaných v chovu a z důvodu vyhodnocení vlastní užitkovosti odchovávaných hříbat ve srovnatelných podmínkách.

Za testační odchovnu lze považovat zařízení, kde se odchovává minimálně 8 hříbat jednoho ročníku.

Testační odchovna musí být vybavena minimálně:

- řádně oplocenými pastvinami s rozlohou 0,3 ha/odstávče

0,4 ha/pro ročky, dvouleté a tříleté

0,5 ha/od tří let stáří

- vyhovující stáji pro volné ustájení s možností individuálního příkrmování
- pevnou plochou pro posuzování a předvádění koní
- pohybovou dráhou pro posouzení mechaniky pohybu
- možnost odděleného odchovu jednotlivých ročníků
- kvalitním personálem se základními znalostmi zoohygieny a zákroků první pomoci při ošetření drobných zranění před přivoláním veterinárního lékaře.

Možnost boxového ustájení, možnost přípravy a předvádění koní za jakýchkoliv povětrnostních podmínek a kvalitní jezdecký personál.

Kriteria pro výběr hříbat:

- a) původ
- b) exteriér
- c) zdravotní stav
- d) mechanika pohybu

Kriteria pro odchovná zařízení:

- a) zajištění volného ustájení
- b) kapacita min. 30 hříbat (10 hříbat v ročníku)
- c) dostatečná plocha ohrazené pastviny
- d) pastevní plochy musí mít napajedla
- e) smluvní zajištění kontroly zdravotního stavu

Řád plemenné knihy **plemene Shagya - arab v ČR**

1. Základní aspekty Řádu plemenné knihy

- Právním základem řádu plemenné knihy (dále jen PK) je zákon č. 154/2000 Sb. O šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a jeho změny, vyplývající ze zák. č. 130/2006 Sb. a příslušných předpisů evropského společenství, dále vyhláška MZe ČR č. 448/06 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona 154, vyhláška MZe číslo 136/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence, evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, zákon 246/92 Sb. na ochranu zvířat proti týrání ve znění pozdějších předpisů, Šlechtitelský program plemene Shagya - arab, Finanční řád a Stanovy Svazu (Spolku).

2. Účel plemenné knihy, jeho naplňování, charakteristika a členění

- Účelem PK je zabezpečovat cílevědomé udržování a soustavné zdokonalování genetické úrovně chované populace plemene Shagya – arab v souladu s mezinárodními standardy a závazky (Chovný cíl a čl. 1 a 3 ŠP).
- Pro naplnění tohoto úkolu organizace je nositelem PK sama:

- stanoví standard plemene a chovný cíl, včetně programů a metod šlechtění a rozsahu a metod zjišťování a testování tělesných znaků (exteriéru) a vlastností (interiéru)
  - usměrňuje a hodnotí vývoj plemene
  - registruje chovy, plemenná zvířata a jejich potomstvo v PK
  - registruje a potvrzuje původ a chovnou hodnotu plemenných zvířat.
  - stanoví parametry pro výběr plemenných zvířat, vybraných k reprodukci populace a podílí se na jejich výběru.
  - navazuje a udržuje kontakty se zahraničními organizacemi obdobného poslání.
  - zveřejňuje informace o stavu a výsledcích PK a o kvalitativních kategoriích zvířat ve spolupráci s organizací, určenou k vedení centrální evidence.
- Plemenná kniha Shagya - araba je jednotná a otevřená.
  - Jednotná PK vyjadřuje skutečnost, že v rámci ČR se zřizuje jedna PK pro dané plemeno,
  - Otevřená PK znamená, že je přístupná pro všechny chovatele Shagya – arabských koní i v budoucnosti. Není povolený vstup koní jiných plemen a rásů s výjimkou plnokrevných arabských hřebců za podmínek, stanovených v Chovném cíli.

3. Chovná populace

K chovné populaci náleží všichni jedinci (hřebci i klisny) narození na území České republiky a zapsaní v PKH, HPKK, PKK a PPKK Shagya – araba (čl. 2 ŠP). Dále jedinci ze zahraničí, kteří byli v rámci plemenného cíle do plemenných knih zapsáni a odpovídají chovnému cíli Shagya - araba v ČR.

4. Chovatelské metody

Svaz naplňuje chovný cíl metodou čistokrevného chovu (viz. „Chovný cíl“ a „Metody chovu“ ve Šlechtitelském programu).

5. Použití jiných plemen

Použití jiných plemen není možné s výjimkou hřebců arabského plnokrevníka, kteří splňují požadavky Chovného cíle a ŠP, použití jedinců jiných chovných populací se řídí též Šlechtitelským programem při dodržení max. podílu ox krve, tj. nejvíce 9 plnokrevníků ze 16 ve IV. generaci předků.

6. Chovatelské komise

Exteriér (zevnějšek - tělesná stavba) a interiér (užitkové vlastnosti) u hřebců a klisen včetně jejich potomstva posuzuje v duchu ustanovení Šlechtitelského programu komise RPK, pověřená Svazem. Komise volí ze svého středu předsedu. Závěrů je dosahováno většinou hlasů, při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy komise. Je vyloučen hlas chovatele a majitele koně.

6.1. Chovatelská komise pro hodnocení klisen a potomstva

6.1.1. Komise se skládá min. ze 2 členů RPK a jednoho chovatele.

6.1.2. V komisi nemůže být chovatel ani majitel hodnoceného koně.

6.2. Chovatelská komise pro hřebce

6.2.1. Předvýběru se zúčastní 3 členové RPK

6.2.2. Při zkouškách výkonnosti se požaduje přítomnost 3 členů RPK a rozhodčího s licenci ČJF

6.2.3. V komisi nemůže být chovatel ani majitel posuzovaného hřebce.

6.2.4. Komise vždy vyhotovuje písemný zápis o hodnocení koní (8.6. ŠP).

6.3. Udělení výběru hřebců přísluší RPK Svazu chovatelů Shagya – araba z.s., který je nositelem PK a uznaným chovatelským sdružením.

7. Plemenná kniha

7.1. PK zahrnuje:

- rejstřík chovatelů (dále jen RCH)
- plemenný registr (dále jen PR)
- připouštěcí rejstřík (dále jen PřR)

7.1.1. V RCH jsou evidováni všichni chovatelé, kteří se přihlásí ke členství v PK ShA.

7.1.2. V PR je evidováno samčí a samičí potomstvo hřebců a klisen zapsaných v PK až do doby vlastního zápisu do PK. V případě, že samčí nebo samičí potomstvo není zapsáno do PK je nadále vedeno v PR. RPK Svazu ShA může odmítnout registraci samčího a samičího potomstva hřebců, kteří nejsou v souladu se šlechtitelským programem a nebo zhoršují prokazatelně úroveň svého potomstva a zhoršují jeho zdravotní stav (bod 6.2.4. ŠP).

7.1.3. V PřR jsou evidována veškerá zapouštění klisen a připouštění hřebců včetně uskutečněných inseminací.

PřR je průpisový a obsahuje 3 kopie

- Prvopis (černý) zůstává v PřRa je po skončení připouštěcího období archivován v ÚEK
- 1. průpis (červený) slouží po skončení připouštěcího období pro potřeby Svazu.
- 2. a 3. průpis obdrží majitel klisny, přičemž 2. průpis (modrý) je hlášenkou o narození hříběte a výsledku připouštění, ten se neprodleně předává osobě, pověřené vedením PK,
- a 3. průpis (zelený) je považován za originál připouštěcího lístku a po vyplnění grafického popisu a označení hříběte slouží jako podklad pro zápis (registraci) do ÚEK a pro vystavení Potvrzení o původu.

7.2. PK se člení na:

- Plemenná kniha hřebců
- Plemenná kniha klisen

7.2.1. Do PK hřebců se zapisují hřebci po splnění specificky daných podmínek, stanovených ve směrnících Svazu, splnění ustanovení šlechtitelského programu a tohoto řádu, nařízení Rady PK, přihlášením hřebce k plemenné knize a předložením Potvrzení o původu.

7.2.2. Do PK klisen jsou zapisovány všechny klisny příslušného plemene, které splňují podmínky Šlechtitelského programu a Chovný cíl, a jejichž majitele se přihlásí k PK. Tyto klisny musí být evidovány v rámci ÚEK, s výjimkou těch, které jednotliví majitelé vyloučí. Klisny jednou vyloučené mohou být znovu zapsány.

7.2.3. Do PK klisen se zapisují i v zahraničí zapsané ShA klisny, které se ohřebily na území České republiky včetně zapsání potomstva do PR (Plemenný registr) při splnění všech podmínek, uvedených v bodu 7.2.2. ŘPK.

7.3. PK musí obsahovat:

- a) životní číslo a jméno koně
- b) pořadové číslo státního registru plemeníků
- c) datum narození (den, měsíc, rok)
- d) plemeno a pohlaví
- e) základní barva a popis odznaků a výžehů, základní tělesné rozměry
- f) výsledné hodnocení při zápisu do PK
- g) pořadové číslo státního registru a jméno otce a identifikační číslo a jméno matky
- h) jméno a adresa chovatele
- i) jméno a adresa majitele - aktuální stav
- j) datum zápisu do plemenné knihy
- k) datum důvod vyřazení z plemenné knihy
- l) u hříbat z přirozené plemenitby i z inseminace ověření původu a stanovení genetického typu (DNA) s uvedením laboratoře a čísla laboratorního protokolu
- m) u plemenných hřebců a klisen při zápisu do PK ověření původu a stanovení genetického typu (DNA) s uvedením laboratoře a čísla laboratorního protokolu
- n) výsledky v chovu, popř. výsledky výkonnostních zkoušek a sportovní výkonnost koně

8. Vedení Plemenné knihy

8.1. V rámci ČR je zřízena PK pro plemeno Shagya - arab. Nositelem PK je Svaz chovatelů Shagya - araba ČR z. s., jenž je oprávněn k činnosti MZe ČR jako Uzané chovatelské sdružení.

8.2. Svaz může pověřit na smluvním základě výkonem a zajišťováním jednotlivých činností spojených s vedením PK další oprávněné organizace, nebo organizaci pověřenou vedením ÚEK.

8.3. PK plemene Shagya - arab je vedena formou počítačové databáze a je průběžně aktualizována přebíráním dat v závislosti na zavedené struktuře předávání veškerých chovatelských informací.

8.4. Výstupy z PK pořizované na vhodných nosičích dat slouží pro vedení a aktualizaci údajů pro Svaz.

8.5. Správu, údržbu a novelizaci software PK zajišťuje Svaz sám nebo prostřednictvím jiné organizace na smluvním základě. Změny software je možno uskutečnit se souhlasem Svazu, přičemž zdrojové programy jsou uloženy u výše jmenovaného subjektu.

9. Rada Plemenné knihy

Pro řízení PK stanoví Svaz volbou Radu PK. Členy Rady PK navrhuje a schvaluje výroční shromáždění Svazu na dobu pěti let.

9.1. Rada PK je pěti členná. Jedním ze členů je předseda Svazu, který zabezpečuje přípravu podkladů k jednání a realizaci přijatých opatření. V Radě PK se požaduje zastoupení nejméně jednoho člena s odbornou způsobilostí v příslušném oboru, prokázanou osvědčením nebo jiným dokladem o absolvování odborného studia nejméně na úrovni středního odborného vzdělání nebo lépe vysokoškolským diplomem (par. 30, zákona 130/2006 Sb.).

9.2. Rada PK stanovuje metodické a organizační postupy a zásady vedení a řízení PK a kontroluje jejich plnění. Rada má právo ze závažných důvodů pozastavit, odmítnout, nebo zrušit členství v PK. K těmto důvodům patří např. výrazné zhoršení úrovně a zdravotního stavu chovu, hrubé nedostatky v evidenci, porušování řádu PK apod. Ze stejných důvodů je možné odmítnout i zápis jednotlivých zvířat, zejména hřebců do PK (bod 6.2.4. a 6.2.5. ŠP).

10. Vystavování dokladů o původu

Doklady o původu je oprávněna vystavovat a potvrzovat výhradně oprávněná organizace, která je určena k vedení PK, tj. Svaz a to pouze na plemenné koně zapsané do PK a jejich potomstvo. Oficiální doklad je:

„Potvrzení o původu koně“ (příl. III) – toto osvědčení vydává Svaz majitelům (chovatelům) všech mladých a dospělých koní. Potvrzení o původu koně se podle platného znění příslušné legislativy vystavuje po zaregistrování a označení hříběte (příl. II) a po zaslání potvrzeného připouštěcího lístku organizaci, pověřené vedením PK. Obsahuje náležitosti uvedené v par. 8 vyhlášky 448/2006 Sb.

Při ověřování uváděných původů požaduje organizace určená k vedení PK ověření původu dle genetického typu (DNA).

U všech hříbat (z přirozené plemenitby i z inseminace) v souladu se Zákonem 154/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů je podmínkou k jeho označení a k vystavení „Potvrzení o původu“ požadován doklad o ověření původu pomocí genetického typu – DNA (čl. 13 ŘPK).

11. Charakteristika a členění Plemenné knihy

Charakteristika a členění PK je obsažena ve Šlechtitelském programu (čl. 2)

12. Podmínky pro zápis a způsob zápisu do Plemenné knihy

12.1. Plemenní hřebci výše jmenovaného plemene mohou být pouze jedinci, splňující všechna ustanovení článku 7.2.1. ŘPK a ostatní podmínky pro zápis vydané Radou PK. Plemenným hřebcem může být se souhlasem RPK také jedinec, který je uznán ISG / PBSH-ASI při splnění podmínek Chovného cíle a čl. 7.2.1. ŘPK.

12.2. Plemenná kniha hřebců (PKH)

Hřebci musí splňovat tyto podmínky:

- původ musí splňovat chovný cíl podle Řádu PK
- při zápisu musí dosáhnout výslednou třídu I, tj. nejméně 7,1 bodů celkového hodnocení
- při zápisu musí dosáhnout min. 154 cm KVH a Ohol 19,5 cm

- musí absolvovat zkoušky výkonnosti dle podmínek stanovených Svazem (viz. Zkoušky výkonnosti hřebců, 16.1. a 16.2.)

12.2.1. Výjimku lze přiznat hřebci, a to pouze jednomu za kalendářní rok, navrženému a schválenému Radou PK z důvodu zachování potřebné krve – linie v ČR (tzv. „rodokmenový kůň“, vyznačující se vysokou rodokmenovou hodnotou - jehož využití v chovu je nezbytné - nebo výraznými znaky exteriéru či výrazně kvalitativními i kvantitativními znaky mechaniky pohybu). Ten obdrží po schválení většinou členů RPK podmíněnou licenci - oprávnění k plemenitbě včetně případných inseminačních dávek na dva roky. Z těchto důvodů může být tedy výjimečně zapsán hřelec bez ZV, je-li jeho zařazení nezbytné pro chov (zachování linie apod.).

12.2.2. RPK má možnost udělit licenci výjimečně hřebci, který nedosahuje požadovaných kritérií, daných standardem (Chovný cíl), pokud je excelentní v některých jiných vlastnostech (exteriér, mechanika pohybu, výkonnost).

12.2.3. V případě že hřelec plemene Shagya - arab bude využit v plemenitbě jiných teplokrevných plemen na základě požadavků a schválení příslušné rady PK, musí absolvovat zkoušku výkonnosti požadovanou příslušným Svazem nebo musí splňovat kritéria sportovní výkonnosti určené příslušným chovatelským nebo jezdeckým svazem.

12.3. Plemennou klisnou výše jmenovaného plemene se mohou stát pouze Shagya-arabské klisny splňující všechna ustanovení čl. 7.2.2. a Šlechtitelského programu.

12.4. Plemenná kniha klisen je členěna do 3 oddílů:

12.4.1. Hlavní plemenná kniha klisen (HPKK)

Původ klisny musí splňovat chovný cíl podle Řádu PK

- Její rodokmen lze ze strany otce i matky doložit výchozím původem ze státních a soukromých hřebčínů Rakousko - Uherska.
- Splňuje-li ze strany matky požadavky uvedené v předchozím odstavci, může být jejím otcem i akceptovaný plnokrevný arabský hřelec, odpovídající požadavkům Chovného cíle a Šlechtitelského programu.
- Mezinárodně uznávaným uspořádáním zůstává zastoupení max. 9 plnokrevných arabských koní ve IV. generaci.

Dále se požaduje, aby při zápisu do HPK dosáhla výsledné třídy min. I, to jest celkového hodnocení min. 7,1 bodů (za typ, hlavu, krk, tělo, fundament, krok a klus) a nejméně 152 cm KVH a 18,5 cm obvod holeně.

12.4.2. Plemenná kniha klisen (PKK)

Pro zápis do PK musí původ klisny splňovat stejné požadavky jako při zápisu do HPK.

Dále se požaduje, aby při zápisu do PK dosáhla min. výsledné třídy II, tj z celkového hodnocení nejméně 6,1 bodů (čl 6.2.2. ŠP), KVH min. 150 cm, obvod holeně 18 cm.

12.4.3. Pomocná plemenná kniha klisen (PPKK)

Zde se zapisují klisny, které splňují příslušnost k uznané rodině a akceptované linii otce. Nepovoluje se vyšší podíl arabských plnokrevníků ve IV. generaci. Celkové hodnocení musí dosáhnout min. 6,1 bodů - výsl. třída II. (KVH pod 150 a Ohol.pod 18,- cm).

12.5. Vyšší zařazení klisny v rámci PK

12.5.1. Opakované hodnocení a měření k přeřazení do vyššího oddílu plemenné knihy je možné jenom 1x na žádost a náklady majitele.

12.5.2. Do vyššího oddílu je také možné přeřazení, když nejméně 3 její dcery jsou zapsány v HPKK (celkové hodnocení min. 7,1 bodů).

12.5.3. Do vyššího oddílu je také možné přeřadit klisnu v případě absolvování výkonnostní zkoušky s celkovým hodnocením min. 7,1 bodů.

12.6. Odhlásit klisnu z PK, její vyškrtnutí v důsledku úhynu nebo nutné porážky a jakékoliv další změny musí majitel oznámit ÚEK v termínu dle platné legislativy.

12.7. Odhlášená klisna může být kdykoli znovu zapsána po písemné zprávě majitele při zachování jejího dřívějšího zapsání.

12.8. Změna majitele hřebce nebo klisny. Na základě písemného oznámení nového majitele hřebce nebo klisny se tato změna zaznamenává do PK. Svaz si k tomu může vyžádat Potvrzení o původu. Tyto změny se musí neprodleně hlásit ÚEK.

13. Označování, identifikace a pojmenování koní

13.1. Koně jsou označování s použitím tzv. kmenových symbolů, včetně příslušnosti k plemeni (způsob bývalých rakousko - uherských vojenských hřebčinů), uvedených v příloze I.

13.1.1 Všichni koně plemene Shagya - arab jsou označováni pálením symbolů do následujících tělesných krajin:

- levá sedlová krajina kmenový výžeh otce a arabskou číslicí pořadové číslo otce v linii vedené v ČR (viz Řád výžehů v Příloze I)
- pravá sedlová krajina (arabské číslice označující pořadové číslo narozeného hříbete po otci)
- levé stehno (symbol označující příslušnost k plemeni)

Symbole označující příslušnost k chovateli – vlastnické výžehy – mohou být používány pouze po schválení RPK Svazu ShA. Podmínkou je, že stádo chovatele má dlouhodobě vysokou chovatelskou úroveň a tradici, a nebo je uznaným šlechtitelským chovem. Toto označení se umísťuje na pravém stehně.

13.1.2. V levé a pravé sedlové krajině jsou označována všechna hříbata plemene Shagya - arab pod matkou a před odstavem. Založením samostatné PK Arabský kůň (čistokrevný arab) v roce 2002 (UCHS ASCHK ČR) se hříbata s větším podílem plné arabské krve (nad 9 ve IV. generaci), pokud jsou oba rodiče zapsáni v PK Shagya-araba, zapisují do PK Arabský kůň. Tato hříbata s vyšším podílem plnokrevné arabské krve (nad 9 plnokrevných předků ve IV. generaci) se tedy označují podle platného Řádu PK Arabský kůň.

13.1.3. Pověřené osoby, které mají oprávnění označovat pro PK Sh-A koně výžehy podle platné legislativy jsou uvedeny v Informacích pro chovatele, vydávaných Českomoravskou společností chovatelů a.s. a Ústřední evidencí koní ČR.

13.1.4. Veškeré symboly kmenových a jiných výžehů podléhají schválení a evidenci organizaci pověřené vedením PK.

13.1.5. Evidence se vede pomocí protokolu (Registrační kniha hříbat), který je součástí Řádu PK (viz příloha II).

13.2. Identifikace původu podle genetického typu:

- u hřebců před výběrovým řízením
- u klisen před zápisem do PK
- před označením hříběte výžehy
- u hříbat z přirozené plemenitby i z inseminace pro vydání Průkazu koně a Potvrzení o původu koně

13.3. Pojmenování koní.

13.3.1. U plemenných hřebců se používá název linie s označením pořadí hřebce v ČR-římskou číslicí v rámci PK Shagya-araba, dále označením CZ a může být přidáno vlastní jméno a předřazeno je (arabskou číslicí) přidělené pořadové číslo v Ústředním registru hřebců - plemeníků.

13.3.2. U klisen je pojmenování libovolné a přísluší chovateli. Po zápisu klisny do PK se klisnám přiděluje pořadové číslo (postupné pořadové číslo podle PK). s označením CZ Sh-A (např. „Celi“ CZ-Sh-A-111) a může být z důvodu zachování kontinuity s dřívějším hřebčinským chovem uváděno i jméno otce klisny s jejím pořadovým číslem v této linii (O'Bajan I – 16), toto označení odpovídá výžehům v obou sedlových krajinách, (viz bod 13.1.- Označování a Řád výžehů.

V případě, že klisna byla zapuštěna mimo území ČR (či inseminována) hřebcem akceptovaným v členských zemích PBSh-ASI / ISG, označí se v levém sedle jen linie bez čísla.

13.3.3. U hříbat je chovatel povinen oznámit jméno hříběte na hlášení po narození (modrý lístek z PřR), nejpozději před jeho registrací. Jméno je libovolné s přihlédnutím k zabránění duplicity jmen v PK ShA.

14. Mezinárodní spolupráce

14.1. Svaz chovatelů Shagya - araba ČR byl přijat za člena mezinárodní organizace ISG (Pure Bred Shagya – Arabian Society International) v roce 1994 na Konferenci delegátů v rakouském Maria-Lankowitz. Svaz vysílá zástupce k účasti na výroční Konferenci delegátů této mezinárodní chovatelské organizace.

14.2. ISG předává studijní materiály a informace o stavu chovu koní plemene Shagya – arab všem členským zemím. Stav chovných koní v těchto zemích činí cca 2800 ??? kusů.

14.3. ISG deleguje na přání předsednictva Svazu mezinárodní rozhodčí na národní přehlídce v ČR.

15. Finanční řád

Vedení PK je účelovou činností vykonávanou ve prospěch členů PK a systematického a efektního rozvoje plemene. Nezbytné náklady spojené s vedením PK a zajištěním technického a organizačního rozvoje PK jsou hrazeny z poplatků za vybrané úkony, placené majiteli koní popř. z dotací a darů. Výši poplatků a způsob hospodaření určuje finanční řád PK, který je nedílnou součástí řádu PK. Finanční řád stanoví Svaz podle finanční situace PK. Zásady finančního řádu a hospodaření PK schvaluje Členská schůze Svazu.

16. Zkoušky výkonnosti hřebců a klisen

(bude ještě upravováno)

16.1 Zkoušky výkonnosti hřebců plemene Shagya – arab (pod sedlem)

Účast Zkouškám výkonnosti se podrobují hřebci nejméně 6 letí a nejvíce 8 letí v roce konání zkoušky.

Organizuje Svaz chovatelů Shagya - araba ČR.

Úhrada Na náklad majitele hřebce.

Místo a termín zkoušek určuje RPK Svazu chovatelů Shagya - araba.

Požadavky

1. Při zkoušce výkonnosti se hodnotí původ, typ, zevnějšek s přihlédnutím k hodnocení při základním výběru
2. Přiježděnost a mechanika pohybu
3. Skokové zkoušky
4. Terénní zkouška
5. Kondiční test
6. Distanční jízda

ad 1. Typ – podle chovného cíle plemene Shagya - arab
Zevnějšek – hlava, krk, hřbet, zád' – tělesné linie
Fundament

ad 2. Jezditelnost a mechanika pohybu. Místo drezurní obdélník 20 x 40 m. Hřebci se představují s vlastním jezdce (a nebo se zkušeným nezávislým jezdce). Kůň absolvuje na jízdárně čtenou úlohu, která odpovídá výkonnostnímu typu plemene, přibližně na úrovni „Z“ drezúry. Koně jsou na uzdečkách bez pomocných otěží, jezdcí bez ostruh, s bičíkem.
Posuzují se základní chody koně, uvolněnost, rovnováha, ohebnost, přilnutí, přijímání pomůcek, způsob pohybu a celkový dojem.

ad 3. Skokové zkoušky

- a. Skok ve volnosti – postupová gymnastická řada. Místo – nejvhodnější krytá jízdárna 3 překážky se skokovou uličkou. První jako vskok do kombinace cca 40 – 50 cm, druhá stationáta o výšce 60 – 70 cm a třetí oxer 100 cm. Odskoková bariéra se povoluje.
- b. Parkur – skok se zkušeným jezdce na ohraničené ploše 40 x 80 m s počtem 8 umělých překážek, výška 80 cm. Posuzuje se způsob skákání ochota ke

skákání, příježděnost, pozornost koně. Čas se nehodnotí.

- ad 4. Terénní zkouška – se absolvuje na trati cca 3 000 m dlouhé, doporučená rychlost 400 m/min. Počet pevných překážek deset, o výšce do 80 cm. Posuzuje se: chyby na překážkách, prostornost a způsob pohybu ve cvalu, způsob skákání. Čas se nehodnotí.
- ad 5. Kondiční test – na závěr terénní zkoušky se podrobí hřebci veterinární kontrole (tepová frekvence po 20 minutách max. 64/min.).
- ad 6. **Doplnit resp. upravit**
Distanční jízda – o délce min. 39 km může být součástí ZV nebo nahrazena absolvováním jedné vytrvalostní jízdy (též minimální délka trati 39 km) a to v období mezi 5 a 6 rokem stáří nebo v období do půl roku po absolvované výkonnostní zkoušce. V obou případech předloží majitel hřebce potvrzení o absolvování vytrvalostní jízdy vystavené pořadatelem soutěže. Umístění se nehodnotí, kůň však nesmí být diskvalifikován

- Všeobecně
- ZV se mohou zúčastnit hřebci, kteří mají udělený předvýběr k plemenitbě (je tedy rozhodnuto o jeho akceptování do chovu plemene Shagya – arab). Výběr – oprávnění k plemenitbě se tomuto hřebci uděluje po absolvování výkonnostní zkoušky.
  - Zkoušku se doporučuje absolvovat v průběhu tří dnů, bez distanční jízdy je jednodenní.

16.1.1. Zkoušky výkonnosti mohou být nahrazeny:

1. Staničním 100 resp. 80 – denním testem.
2. Na základě výkonnosti v disciplínách organizovaných FEI a ČJF (skokových, drezurních, military či spřežení) s minimální obtížností stupně L,
  - a) parkur minimálně 2x obtížnost L – každý do 8 tr. bodů
  - b) drezura prověřuje následující vlastnosti: prostornost, vyváženost a pravidelnou mechaniku pohybu ve všech chodech a prostupnost, která charakterizuje mimo jiné ovladatelnost a úzce souvisí s jezditelností, toto prověřují úlohy stupně L, jmenovitě L7, v níž je největší počet prodloužených chodů s následným zkrácením, výsledek by měl dosáhnout min. 60%, případně lze absolvovat L4 nebo L6, hřebec musí absolvovat tři starty v soutěžích vypsanych ČJF
  - c) military – drezura min. 60%, cross do 60 tr.b., parkur do 12 tr.b.
  - d) v případě distančních závodů musí hřebec absolvovat 3 x 60 km a 2 x 80 km ~~v průběhu dvou let do osmi let věku~~ (oboje podle regulí ISG / PSh-ASI).

Komise při výkonnostních zkouškách je **min. 3** členná, **z nichž jeden je rozhodčí s platnou licenci ČJF.**

Stupnice 1 – 10. Průměr všech známek hodnotitelů je výsledkem zkoušky.

Hodnotí se: Typ a pohlavní výraz
Zevnějšek – tělesné linie
Fundament
Celková stavba těla
Jezditelnost
Krok
Klus
Cval
Skok ve volnosti – lze zařadit
Skoková zkouška – parkur
Terénní zkouška

Zkoušky úspěšně absolvuje kůň s celkovým hodnocením 6,1 bodů a výše, přičemž nesmí v jednotlivé disciplíně obdržet hodnocení pod 5 bodů. Zkoušky jsou pro hřebce zařazované počínaje rokem 1999 povinné.

Úspěšně absolvované výkonnostní zkoušky zahraničních hřebců, včetně hřebčinských a hřebčineckých ZV zvláště z Národního žřebčína v Topolčiankách, může po akceptování hřebce RPK Shagya - araba ČR přiznat s výjimkou, uvedenou v bodě 12.2.1. Řádu PK.

16.2. Zkoušky výkonnosti hřebců plemene Shagya – arab v zápřeži

Tyto ZV hřebců v zápřeži se řídí oficiálními pravidly ČJF v úrovni obtížnosti T, tj. kompletní soutěž v pořadí: drezura, maraton (s min. 5 překážkami) a parkur – překážková jízda.

16.3. Základní zkoušky výkonnosti klisen Shagya - arab (pod sedlem)

Účast Klisny nejméně čtyřleté v roce zkoušky

Organizuje Svaz chovatelů Shagya - araba ČR

Úhrada Na náklad majitele

Místo a termín zkoušek určuje RPK Svazu chovatelů Shagya - araba ČR

- Požadavky
- Skok ve volnosti 90 – 100 – 110 cm
  - Jízdárna – drezúra
Jezdí se na povel, hodnotí se celkové provedení a pohyb ve třech chodech.
  - Kavaletová řada
  - Postupová řada s poslední překážkou do výšky 80 cm.

Při zkouškách je nařízeno uzdění uzdečkou s jednoduchým stihlem, nejsou povoleny žádné pomocné otěže, martingal, ostruhy a bičik delší jak 75 cm. Jezdce dodal majitel koně.

Hodnotí tříčlenná komise s min. počtem 2 členů RPK.

Hodnocení tři známky:

1. mechanika pohybu	koef. 0,4
2. vrozené schopnosti – ochota	koef. 0,4
3. jezdecká připravenost ke zkoušce	koef. 0,2

Stupnice 1 – 10. Průměr všech známek hodnotitelů je výsledkem zkoušky.

Výsledek zkoušky se vypočte z průměru bodového hodnocení všech členů komise v jednotlivých částech, vynásobením koeficienty a součtem těchto podílů.

Zkoušky úspěšně absolvuje klisna s celkovým hodnocením 6,1 bodů a výše, přičemž nesmí v jednotlivé disciplíně obdržet hodnocení pod 5 bodů. Zkoušky výkonnosti klisen nejsou

povinné. Pokud se absolvují, slouží ke zvýšení chovné hodnoty klisny a lze klisnu přeradit do vyššího oddílu PK.

Drezurní úloha pro zkoušku pod sedlem:

A	vjezd, krok	F – H	změnit směr, prodloužit (lehký klus)
X	stát, pozdrav, krok	C	pracovní klus (vysedět)
C	na pravou ruku		kruh průměr 20 metrů
H – F	změnit směr	C	krátký cval
A	lehký klus	K – H	prodloužit
M – K	prodloužit	B	pracovní klus
A	pracovní klus (vysedět)	A	krok
	kruh průměr 20 metrů	E	obrat vpravo
A	krátký cval	X	stát (6 sekund), krokem
H – K	prodloužit	B	obrat vlevo
A	pracovní klus (vysedět)	C	stát (6 sekund)

Odjezd v A na velký obdélník, klus lehký na levou ruku. Kavaletové řady dvakrát přes řadu B pak ihned na řadu C třikrát. Při úpravě klus na velkém obdélníku.
Krok – vjezd v A, X – stát – pozdrav, odjezd v A na volné otěži.

16.4. Zkoušky výkonnosti klisen Shagya - arab v zápřeží

Účast Klisny nejméně čtyřleté v roce zkoušky. Ve dvojspřeží může být druhým koněm starší kůň – učitel.

Organizuje Svaz chovatelů Shagya - araba ČR.

Úhrada Na náklad majitele.

Místo a termín zkoušek určuje RPK Svazu chovatelů Shagya - araba ČR.

Požadavky

1. Přiježděnost a mechanika pohybu
2. Schopnosti a ochota – ovladatelnost
3. Zkouška v tahu – připravenost

ad 1. Přiježděnost a mechanika pohybu – drezurní obdélník 40 x 100 m (40 x 80 m).

Drezurní úloha čtená.

Koně jsou postrojováni v libovolných postrojích, které jsou v odpovídajícím stavu (pevnost – čistota – ošetření). Uzdění vhodné pro mladé koně, dané použitým stylem zápřeže. Bandáže ani pomocné otěže nejsou povoleny.

Koně jsou zapřaženi ve voze (kočáře) na loukotových kolech nebo pneumatikách, vybaveném alespoň jednou brzdou. Pro jednospřeží musí být vůz vybaven dvěma ojkami, může být jednoosý.

Jezdec po celou dobu trvání ZV má v ruce bič (mimo stání). Na hlavě má pokrývku, dále rukavice a přikrývku. Posádku dále tvoří spolujezdec (ve všech částech ZV), případně čtenář. Oba jsou korektně a stylově oblečeni, včetně pokrývky hlavy.

Hodnotí se

- základní chody – prostornost a pravidelnost
- uvolněnost – rovnováha, přímost
- ohebnost, přilnutí
- způsob pohybu a celkový dojem

ad 2. Ovladatelnost – kolbiště minimálně 40 x 60 m. Trať vytyčena devíti brankami vozatajského parkuru (kužele) o vnitřní šířce 2,5 m. Předepsaným chodem je klus.

Hodnotí se - ochota k práci
- příježděnost, přijímání pomůcek
- způsob absolvování, čas se nehodnotí

ad 3. Zkouška spolehlivosti v tahu na přímé dráze o délce 100 m. Dvě zastavení do klidu min. 5 sekund. Znovu zabrání – vše v kroku. Místa zastavení jsou označena. Posádku tvoří u dvojspřeží minimálně čtyři osoby a u jednospřeží dvě osoby. Spolujezdec může spřežení doprovázet pěšky (min. 1,5 m od koně) a v okamžiku stání držet koně u hlavy.

Hodnotí se - ochota k práci
- plynulost a přímost zabírání
- psychická připravenost koní

Hodnotí tříčlenná komise.

Hodnocení tři známky: 1. mechanika pohybu koef. 0,4
2. schopnost – ochota koef. 0,4
3. připravenost koef. 0,2

Stupnice 1 – 10. Průměr všech známek hodnotitelů je výsledkem zkoušky. Výsledek zkoušky se vypočte z průměru bodového hodnocení všech členů komise v jednotlivých částech, vynásobením koeficienty a součtem těchto podílů.

Zkoušky úspěšně absolvuje kůň s celkovým hodnocením 6,1 bodů a výše, přičemž nesmí v jednotlivé disciplíně obdržet hodnocení pod 5 bodů. Zkoušky nejsou povinné. Slouží ke zvýšení chovné hodnoty koně se záznamem v HPK.

17. Finanční řád plemenné knihy Shagya – araba

Hospodaření plemenné knihy se řídí tímto finančním řádem, který je nedílnou součástí Řádu plemenné knihy plemene Shagya - arab. Finanční řád (dále jen FŘ) vydává předsednictvo Svazu na základě ustanovení čl. 15 Řádu plemenné knihy a zásad schválených Valnou hromadou.

1. Účel finančního řádu

Účelem FŘ je stanovit jednotná, platná a kontrolovatelná pravidla finanční účasti členů PK na tvorbě (a užití) zdrojů, nezbytných pro vedení PK.

2. Předmět finanční činnosti

Členové PK se účastní na tvorbě zdrojů formou poplatků za vymezené úkony spojené s vedením PK, jmenovitě za:

- a) Vstupní zápis majitele koní do PK

- b) Zápis a označení hříběte
- c) Zápis klisny do PK
- d) Zápis hřebce do PK
- e) Licence hřebce na příslušný rok, působícího v přirozené plemenitbě nebo formou čerstvého nebo mraženého spermatu
- f) Potvrzení o původu koně
- g) Výpis z plemenné knihy

3. Poplatky

Sazebník poplatků za jednotlivé úkony navrhuje a schvaluje předsednictvo Svazu podle aktuální situace a dává na vědomí Členské schůzi. Příjmy dle sazebníku jsou součástí rozpočtu Svazu a dávají se rovněž na vědomí Valné hromadě. Sazebník vydává, popř. prodlužuje předsednictvo Svazu. Schválený sazebník pro dané období tvoří nedílnou součást FŘ.

4. Účtování poplatků

Poplatky se účtují takto:

- bod a) na základě přihlášky do Svazu
- bod b) na místě pracovníkovi, který označuje hříbě
- bod c) na místě pracovníkovi zapisujícímu klisnu
- bod d) po licenci hřebce a zapsání do PK formou platby na dobírku při zaslání dokumentace
- bod e) fakturace Svazu se splatností k 1.2. příslušného roku
- bod f) na dobírku, nebo na místě při předání
- bod g) na dobírku, nebo na místě při předání

Fakturace se řídí obecně závaznými předpisy. Neplacení faktur má za následek, vedle opatření vyplývajících z obecně závazných předpisů, pozastavení, popř. zrušení výběru hřebce.

5. Plátcí poplatků

Plátcí poplatků jsou majitelé koní.

6. Závěrečná ustanovení

FŘ vstupuje v platnost dnem vyhlášení předsednictvem Svazu. Jednotlivé položky mohou být vyhlašovány postupně.

Členství ve Svazu chovatelů Shagya - araba ČR dle stanov schválených Ministerstvem vnitra je následující:

- a) Řádné členství
- b) Mimořádné členství
- c) Čestné členství

Členství ad a) a ad b) je podmíněno zaplacením členských příspěvků, podle schváleného sazebníku pro dané období.

17. Závěrečná ustanovení

17.1. Systém kontroly a dodržování řádu PK přísluší Radě PK, revizní komisi Svazu a kontrolním orgánům MZe. Rada PK rovněž zajišťuje v závažných případech kontroly chovů (zdravotní a kondiční stav chovaných koní, úroveň ustájení a pastvin, vedení plem. dokumentace ad.) a zjištěné nedostatky řeší.

17.2. Řád plemenné knihy vstupuje v platnost dnem schválení MZe ČR.

17.3. Současně s nabytím platnosti tohoto řádu se ruší platnost předchozího řádu schváleného MZe ČR dne 18.6.2009.

17.4. Svaz chovatelů Shagya – araba ČR z.s. je povinen nejpozději do jednoho měsíce ohlásit MZe ČR veškeré změny skutečností, uvedených v rozhodnutí o uznání chovatelského sdružení.

18. Přílohy

I. Řád výžehů

II. Registrační kniha hříbat

III. Potvrzení o původu koně

I. Řád výžehů

v Řádu výžehů doplnit Latif

II. Registrační kniha hříbat (kopie tit. strany)

III. Potvrzení o původu koně

